

τὸ γυναικεῖον φύλον δι' ἀρετῶν τὰς ὁποίας καὶ οἱ ἄλλως φρονούντες θαυμάζουσι, καὶ ἐνδημοῦσα καὶ ἀποδημοῦσα ἡγεμονικῶς μετὰ τοῦ βασιλέως μεριμνᾷ περὶ εὐδαιμονίας τοῦ τόπου, ἐπ' ἀγαθῶ, τελευταῖον, ὅλης τῆς μεγάλης ἑλληνικῆς φυλῆς, τῆς ὁποίας μόνον μικρὸν μέρος ἀποτελοῦμεν ἡμεῖς ἐν ταῦθα.

ΠΕΡΙ

ΝΗΠΕΝΘΟΥΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΑΚΤΙΚΟΥ.

(*Nepenthes Distillatoria*. Linn.)

—οοο—

Τὸ περιεργότατον καὶ σπάνιον τοῦτο φυτόν, ὡς καὶ τὰ ὁμογενῆ του, φύεται ἐν τῇ Ἰνδικῇ, καὶ τῇ νήσῳ Ταπροβάνη (Κεϋλάνη) καὶ Μαδαγασκάρη εἰς σύσκια καὶ κάθυγρα μέρη. Ἔχει δὲ ὕψος δύο μέχρι τεσσάρων ποδῶν· ρίζαν σαρκώδη καὶ παχεῖαν, ἐξ ἧς βλαστάνει καυλὸς κυλινδρικός, φέρων φύλλα ἄμισχα, κολεοειδῶς περικαυλα, ἐπαλλάσσοντα, ψιλὰ, ὠσειδῆ, ὑπομήκη, καὶ ἀκέραια· τὰ πλάγια νεῦρα τούτων εἰσι παράλληλα, τὸ δὲ μέσον, τὸ καὶ μᾶλλον ἐξέχον ἐκτείνεται πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ φύλλου ἐν εἴδει ἔλικος, ἧτις μετὰ δύο ἢ τρεῖς σπεύρας εὐθύνεται, φέρουσα εἰς τὸ ἄκρον τῆς δοχεῖόν τι ἐν εἴδει κάλπης ἢ θυλακίου, μακρὸν μὲν τρεῖς, ἢ τέσσαρες δακτύλους, διάμετρον δ' ἐνὸς δακτύλου ἔχον, καὶ κλεισμένον ἀνωθεν διὰ πόματος, κινουμένου κατὰ τὰς φυσιολογικὰς ἀνάγκας τοῦ φυτοῦ. Ἡ κάλπη αὕτη, λεῖα καὶ δερματώδης, φέρει πρὸς τὸ στόμιον αὐτῆς χειλὸς ὑπεξέχον· ἢ δ' ἐσωτερικὴ αὐτῆς κυανίζουσα παρειὰ καλύπτεται ὑπὸ πληθῆος ἀδενίσκων, οἵτινες ἐν καιρῷ νυκτός (ὅτε καὶ κλείεται τὸ πόμα τῆς κάλπης) ἀποστάζουσιν ὑγρὸν τι δροσερὸν καὶ διαυγές, πληροῦν τὴν κοιλότητα πάναν. Κατὰ δὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, τὸ πόμα ἀνοίγεται αὐτομάτως, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐξατμίζεται, ἢ χρησιμεύει ὡς λουτρὸν διαφόρων ταχυκινήτων καὶ κομφῶν ζωῶν.

Εἰς ἕτερον εἶδος Νηπενθοῦς, οὗ τινος τὸ εἰδικὸν ὄνομα διαφεύγει τὴν μνήμην μου ταύτην τὴν στιγμήν, ἢ πλήρης ὑγροῦ κάλπη, πρὶν ἀνοίξῃ τὴν πρῶταν κινεῖται ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἀντιστρέφεται, καὶ ὁ μὲν πυθμὴν αὐτῆς ἐξ οὗ καὶ προσκρτάται, διευθύνεται πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸ δὲ πόμα πρὸς τὴν γῆν. Ὄταν δὲ δυνάμει τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἀνοιχθῇ τὸ πόμα, τὸ ἐν τῇ κάλπῃ ὑγρὸν χύνεται περὶ τὰς ρίζας, καὶ τὸ φυτόν τοιοῦτοτρόπως πατίζεται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐπαναλαμβάνον τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ἀνὰ 24 ὥρας.

Τὰ ἀνθὲς τούτου τοῦ φυτοῦ εἶναι μικρὰ καὶ ἄμοιρα καλλοῦνης. Πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ καυλοῦ ἀναπτύσσονται μίξ ἢ δύο ἀνθηλαί (*paniculae*) φέρου-

σαι ταῦτα ἐπὶ ποδίσκων οὐχὶ μακρῶν. Τὰ ἀνθὲ εἰσι δίλοκα, δηλαδὴ, τὰ μὲν ἀρρένα εὐρίσκονται ἐφ' ἐνὸς φυτοῦ, τὰ δὲ θήλεα ἐφ' ἑτέρου. Καὶ τὰ μὲν ἀρρένα φέρουσι τετραμερῆ κάλυκα, οὗ τὰ σέπαλα εἰσι περιφερῆ, ἐπίπεδα, δερματώδη, ἔμμονα, ἔσωθεν μελανοπόρφυρα, καὶ στήμνας δέκα—δώδεκα μοναδέλφους, ἧτοι διὰ τῶν νημάτων αὐτῶν συννηνωμένους, ὧν οἱ γειτνιαζόντες ἀνθήρες σχηματίζουν κεφάλιον ἡμισφαιρικόν. Τὰ δὲ θήλεα ἀνθὲ σύγκεινται ὑπὸ κάλυκος ὁμοίας κατασκευῆς τοῦ τῶν ἀρρένων, ἀλλ' ἀντὶ ἀνθῆρων φέρουσιν ἐν τῷ μέσῳ ὑπερον ἐπιμήκη τετράπλευρον, ἀνευ στόλου, φέροντα δὲ στίγμα ἐν εἴδει πύλου, τετρα-ὀκτάλοβον.

Ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ εἶναι κάψα μικρὰ ἐπιμήκης, πρισματικῆ, τετράγωνος, ἐπίπεδος καὶ ὡς τετμημένη

Νηπενθίς.

πρὸς τὴν κορυφὴν, τετράθυρος, τετράχωρος, φέρουσα πλῆθος μικρῶν σπερμάτων μεμβρανωδῶν, γωνιωδῶν, κατὰ δύο σειρὰς ἐν τῇ ἐσωτερικῇ γωνίᾳ ἑκάστου χώρου κειμένων.

Τοιοῦτος ἐν γένει εἶναι ὁ ὄργανισμὸς τοῦ περιέργου τούτου φυτοῦ, εἰς τὴν κατάταξιν τοῦ ὁποίου, ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ βοτανικοὶ, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰουσιεύς, ἐδίστασαν. Καλλιεργεῖται δὲ εἰς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ βοτανικοὺς κήπους μετὰ δυσκολίας καὶ ὑπὸ μεγάλους ἐελίνους κώδωνας περικλείοντασ ἀτμοσφαῖραν θερμὴν καὶ ὑγρὰν.

Θεωρεῖται δὲ τὸ Νηπενθίς ἐν τῇ Ἰνδικῇ ὡς ἐν τῶν θαυμασίων τῆς φύσεως, καὶ πάντοτε ἐρείλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν ἐντυχόντων αὐτὸ περιηγητῶν, τῶν ὁποίων τὴν δίψαν κατέσβεσε διὰ τοῦ ἐν τοῖς